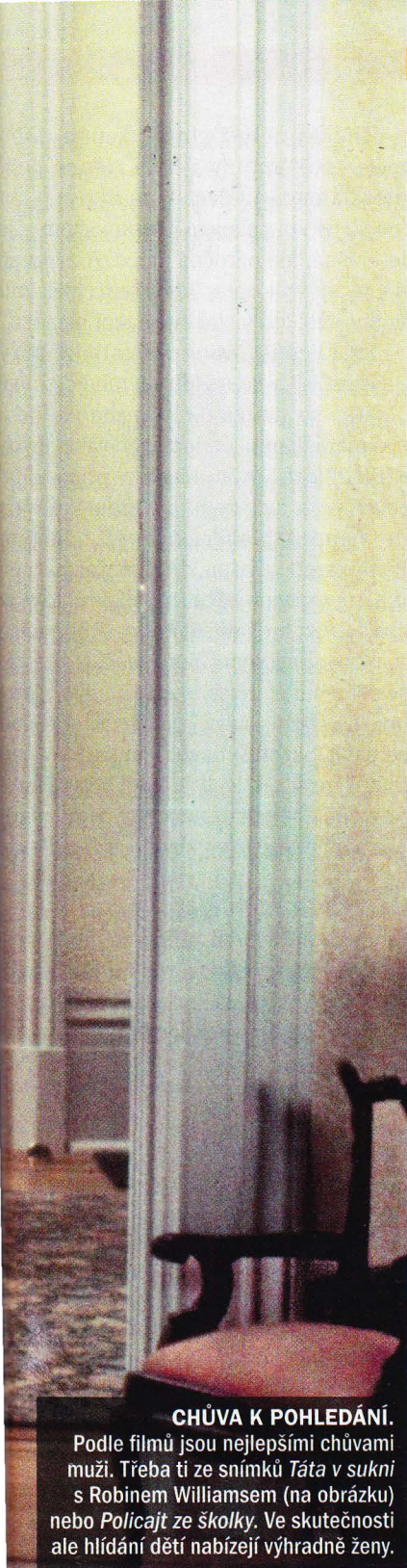

Služka, vzor 2017

Vy ještě nemáte svou **pomocnici do domácnosti**? V Česku se s nimi v posledních letech roztrhl pytel. Moderní matka totiž neustále závodí s časem. Nikdy nemá nic hotové. Nebo je jen pohodlná?

CHŮVA K POHLEDÁNÍ.

Podle filmů jsou nejlepšími chůvami muži. Třeba ti ze snímků *Táta v sukni* s Robinem Williamsem (na obrázku) nebo *Polícajt ze školky*. Ve skutečnosti ale hlídání dětí nabízejí výhradně ženy.

Prádlo na žehlení vám vyskakuje z koše, koupelna vegetuje ve světě smítek či krůpějích zaschlých zubních pasty. A jakmile přejedete prstem po jakémkoli poličku, nasbíráte šedivý kožíšek z prachu. Takhle domácnost by potřebovala být do parády. Jenže vy nemáte čas ani chuť. Co s tím?

Česko zažívá boom nejrůznějších pomocnic v domácnosti – hospodyně, paní na hlídání, paní na žehlení nebo venčení

◀ DOMOV JAKO ZE ŠKATULKY.

„Naše hospodyně se necítí jako uklízečky, ale jako odbornice,“ říká Eva Kopečná z agentury Domestica.

psa. „Ženy si uvědomily, že nemusejí trávit většinu času doma v zástěře u plotny a u dítěte. Mohou si plno věcí ulehčit a život si užít,“ říká pro TÝDEN Michaela Vorlíčková, majitelka agentury Slunečnice, nabízející paní na úklid, chůvy i pečovatelky o seniory.

Hitem je zejména úklid. „Poptávka je obrovská. Nejčastěji klient chce, aby k němu přišla paní na úklid jednou týdně na čtyři hodiny, to ho vyjde okolo 2500 korun měsíčně,“ říká Vorlíčková a dodává, že tento servis si dnes může dovolit skoro každý. Tedy hlavně v Praze a okolí. „Ozývají se nám i matky samoživitelky. Potřebují chodit do práce, vypočítají si plat na korunu a zjistí, že mít chůvu dvakrát týdně na čtyři hodiny se jim vyplatí. Nebo maminky na mateřské, které nemají na úklid čas nebo je to prostě nebaví.“

Mít hospodyně, to není při pohledu do české historie nic výjimečného. Za první republiky měla řada středostavovských domácností služku, která často i pečovala o děti. Po druhé světové válce a v době socialismu ale chůvy vymizely. Ženy se chtě nechtě sžívaly s rolí pilných pracovník, zatímco jejich děti pobývaly v jeslích, školkách a družinách. Významně pomáhali také prarodiče, s nimiž mladé rodiny často žily v jedné domácnosti. Pečovatelku k dětem si mohla dovolit jen společenská smetánka.

Od 90. let ale poptávka po nich pozvolna roste. Ženy se inspiroují západním modelem. V českých rodinách vypomáhají nejen Češky, ale i ženy z post-sovětských států nebo třeba Filipíny. Cíl? Skloubit rodinu i práci a zároveň mít nabýskanou domácnost.

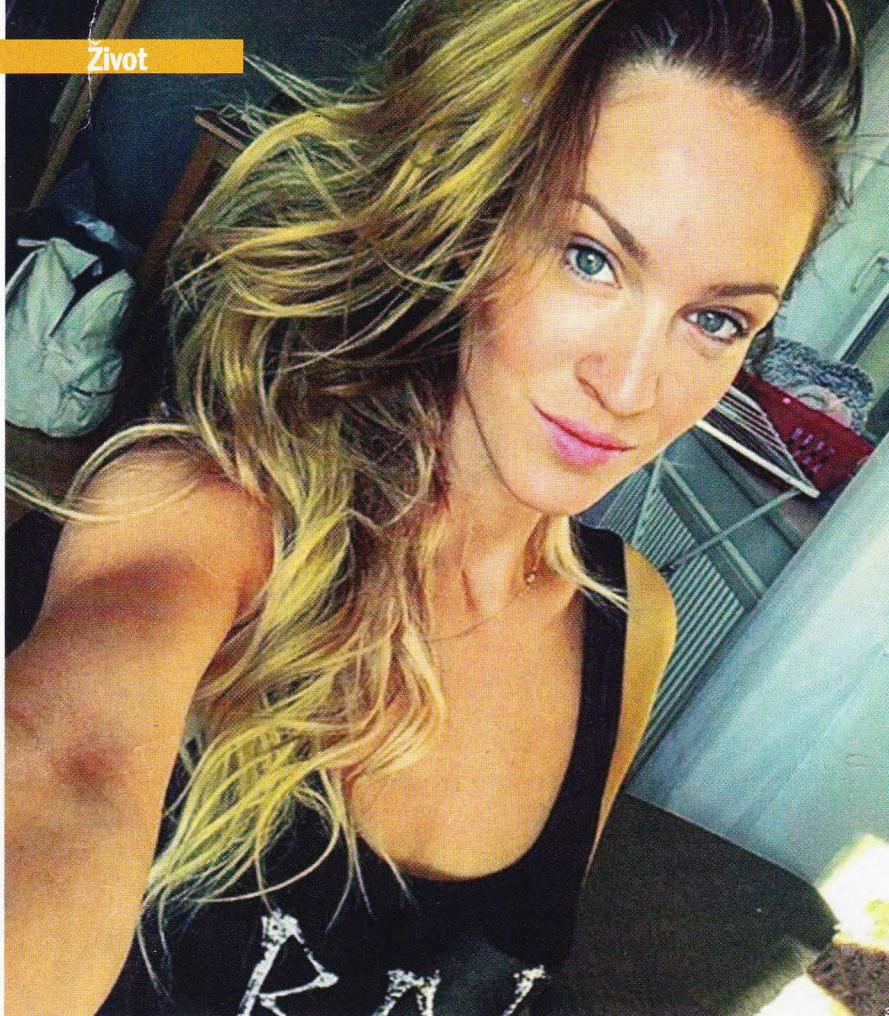
Klasická situace: matka se chce předčasně vrátit do zaměstnání, ale dítě je ještě příliš malé na to, aby mohlo navštěvovat státní mateřskou školu. Nejlepší chůvy jsou babičky, říká se. Jasně, jenže co když bydlí daleko, pracují nebo nemají zájem? Pak nezbyvá než se obrátit na výpomoc.

Hlídání dětí od paní z agentury stojí od 140 korun za hodinu, úklid od 170 korun za hodinu. „Ale takovou chůvu na plný úvazek si může dovolit jen člověk z vyšší platové třídy. Využívají ji třeba vysoké manažerky, které se pár měsíců po porodu vracejí do práce,“ doplňuje Vorlíčková. Taková chůva na plný úvazek (občas u klientů i bydlí) totiž ukrojí z rodinného rozpočtu minimálně 22 tisíc korun měsíčně.

Slečno, pohlídáte mě?

Pavla vždy zbožňovala děti. Když se tedy před pěti lety přestěhovala z Trutnova do Prahy kvůli studiu vysoké školy, brigáda byla jasná – napsala si inzerát na pár internetových serverů věnujících se hlídání dětí. Ozvaly se jí tři maminky. „A ještě jeden tatínek. S nabídkou, jestli bych nehlídala jeho. Že je přítulný. Samozřejmě jsem odmítla,“ vzpomíná s úsměvem pětadvacetiletá blondýnka.

Před setkáním s první klientkou byla nervózní. Čtyřt hodiny si povídaly u čaje, pak ji žena pozvala k sobě domů k desetiměsíčnímu synovi. „Ukázala mi, jak ho přebalovat a tak. Druhý večer už mě s ním nechala o samotě. Byl to trochu risk. Vždyť mě skoro neznala,“ říká Pavla, která nakonec kloučka hlídala čtyři roky.

▲ **FAJN BRIGÁDA.** „Je to krásná práce i dobrá antikoncepce,“ přiznává Pavla, která hlídala děti čtyři roky během studia na vysoké škole.

Hlídaní dětí ji chytlo, jednu dobu měla „své“ rodiny i čtyři, denně pendlovala mezi studentským bytem, školou, dětským pokojem a pískovištěm. „Je to krásná, ale náročná práce. A zároveň dobrá antikoncepce. Vždy jsem chtěla mít hodně dětí, teď už takový názor nemám.“

Její klienti? Často mezinárodní páry – žena Češka na mateřské, muž cizinec. „Matka šla na manikúru nebo na kávu s kamarádkami, a tak mi zavolala, abych přišla hlídat,“ uvádí klasický případ. Zároveň přiznává, že jí to nepříjde zrovna normální. Mít hlídačku kvůli takovým banalitám?! „Chápu, že maminky chtějí mít čas samy pro sebe, mnohokrát to prospěje i vztahu s dítětem. Lepší odpočatá matka než nervózní a unavená, ale nesmí se to přehánět. Nechápu, že matky klidně opustí své děti, i když jsou nemocné, a jdou se bavit,“ kroučí hlavou Pavla. Má však i zkušenost s klienty z jiného soudku – primář a doktorka z motolské nemocnice, oba hodně časově vytížení se třemi dětmi.

Certifikát na hlídání

Studentka Pavla si přišla na sto korun za hodinu, za hlídání dvou dětí naráz měla sto padesát na hodinu. Z peněženky do ruky. Smlouva? Kdepak. „Mám plno

Chůva není člen rodiny

„Naše hospodyně se necítí jako uklízečky, ale jako odbornice,“ říká **EVA KOPEČNÁ** (na snímku) z agentury **Domestica**, která pořádá rekvalifikační kurzy pro hospodyně či chůvy a vyhledává klientům pomocnice na míru. Už 22 let. Mluví rázně, je patrné, že ji současná situace kolem pomocnic v domácnosti šťve.

Jak se liší kvalifikovaná chůva od „hlídačky“? Hlídat dítě musí člověk, který to umí, má odbornost i cit a pořádek na sobě pracuje. Chůva s kvalifikací může pracovat nejen v rodině, ale i ve školách jako výpomoc. Když ale potřebujete dítě vyzvednout v 16 hodin ve školce a v 18 hodin se vracíte z práce, stačí vám hlídačka-studentka. Ta ale není vhodná k miminku. Když máte půlroční dítě a chcete ho nechat hlídat intenzivně a dlouhodobě třeba po dobu tří let, potřebujete paní s kvalifikací. To si rodiče bohužel často neuvědomují. Nemusí to být vysokoškolačka, ale musí vědět, jak dítěti neustále rozvíjet fantazii nebo jak mu dát

první pomoc. Měla by sloužit nejen jako dozor pro dítě, ale i jako poradkyně rodičů.

Máte pocit, že rodiče výběr chůvy pro své dítě podceňují?

Rozhodně. Přitom jde o jejich dítě, to nejceněnější, co mají! Mají třeba představu, že za ho-

dinu hlídání nedají více než 80 korun. A to se bavíme o maminkách, které peníze mají. Za opravu mercedesu dají několik tisíc, ale pak se bojí, jestli 150 korun za hodinu za hlídání jejich dítěte není náhodou moc. Často je jim jedno, jaké má chůva zkušenosti. Když mi klient napíše: „Pošlete mi tři fotky holek a já si podle nich vyberu“, nemusíme se více bavit. Pošlu ho na server Hlidacky.cz.

Známi si naši chůvy právě na tomto serveru, je to tedy špatně?

Není. Jsou tam výborné chůvy, ale i divné. Je nutné si je pořádně prověřit. Rodiče mu-

sejí vědět, že to, co tam ty chůvy o sobě napíšu, nemusí být pravda. Chůva řekne, že pracovala ve třech rodinách, ale nemá jediné doporučení. Proto je dobré, aby se i klienti naučili psát doporučení pro jiné maminky. Ti jim je ale často nechťejí dát, protože chůvy u nich pracují načerno. To je problém – 90 procent chův v Česku pracuje načerno. Ideální by bylo, kdyby měly živnostenský list, který by získaly na základě určité kvalifikace. Pak by v tomto oboru pracovali lidé, kteří by se snažili vzdělávat a pracovali na sobě.

Pořádáte i kurzy pro hospodyně. Není zbytečné, aby paní na úklid měla kurs?

Musí si umět poradit se vším. Někde mají třeba speciální povrchy – leštěnou žulu, dřevěnou podlahu. Klient se zeptá: „Čím se to ošetřuje?“ Hospodyně mu nesmí říct: „To já nevím, já to doma nemám.“ Měla by mu umět poradit, klient si jí pak více váží. Školíme hospodyně i v tom, aby se nenadřely. Dnes jsou úžasně mopy, žádný kbelík a voda. Stříkacím mopem může vytřít 200 metrů, aniž by ho znovu namáčela. Naše hospodyně to baví. Necítí se jako uklízečky, ale jako odbornice.

známých holek, které hlídají děti, a žádná z nich nemá smlouvu.“ A upsat se agentuře? „Vyhovovalo mi, že jsem vše mohla řešit sama. Bez prostředníka,“ dodává dívka.

Právě chůvy pracující načerno jsou problém. Alespoň to tvrdí Eva Kopečná, majitelka agentury Domestica pořádající kursy a přednášky pro pomocnice v domácnosti. „U nás nabízíme rekvalifikační kurs pro hospodyně nebo rekvalifikační kurs pro chůvy se zkouškou z odborné kvalifikace ‚Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky‘, po níž může žena získat živnostenský list na péči o dítě. A podnikatel si její fakturu může dát do nákladů,“ nabízí možnosti Kopečná (viz *Chůva není člen rodiny*). Pěkná vize. Realita je ale úplně jiná.

Jak známo, papír není patent na rozum. „Certifikát je vždy výhoda, ale ne nutnost,“ oponuje Michaela Vorlíčková z agentury Slunečnice. „Proč budu posílat k lidem holku-chůvu, které bych nesvěřila vlastní dítě? Jen proto, že na mě mává deseti certifikáty?“

Kvalitních pomocnic je málo

Jaká je vlastně ideální chůva? Hodná, spolehlivá, s praxí a dobrými referencemi.

Musí mít odbornou znalost a zároveň působit sympaticky. Michaela Vorlíčková je během pohovorů se zájemkyněmi o práci paní na hlídání či na úklid občas zoufalá. Není divu. Celý den mluví s uchazečkami, ale ví, že s žádnou spolupracovat nebude. Jedna nesplňuje požadavky, druhé chybí opravdový zájem a chuť. A stejný problém prý mají všechny agentury v Česku.

„O kvalitní zaměstnance je boj. Občas je to demotivující. Paní mi tady pláče, v jak těžké životní situaci je, že nemá peníze, pak jí pošlu sto nabídek práce, ale ona si nevybere. Tohle je daleko, tohle je moc pozdě večer. Pak nechápu, kde je vlastně problém. Ale díky státním dávkám si to asi může dovolit,“ říká svůj názor na věc Vorlíčková.

Někdo chce ke svým dětem babičku. Dámu otrískanou životem a výchovou vlastních dětí. Jiní dávají přednost studentce. Třeba protože se děsí, že starší paní jejich hyperaktivnímu rošťákovi nebude stačit. A ideálně když v domácnosti i trochu poklidí, když zrovna dítě spí. Balíček dva v jednom. „Neradi to vidíme. Ale konkurence to již začala nabízet. Takže sepišeme poptávku a naše chůva se rozhodne, zda je ochotná si k hlídání dítěte přibrat i drobný úklid.“

Takový drobný úklid se může zvrtnout v nekonečné gruntování, známe to. Nyní se blíží období velkých jarních úklidů. Dámy, také je vám z té představy na omdlení? Tak si zkuste život zjednodušit.

Lucie Macháčová ■

Opravdu?

Ano, když to děláte dobře, úklid vás baví. Nebo děti – je to lepší práce než třeba v supermarketu. Jste v hezkém prostředí a děti vám dají něco, co nemůžete v žádném povolání najít. Máte na starosti třeba problémové dítě, nad kterým všichni lámali hůl, ale vy ho svou trpělivostí dokážete změnit. To je pocit k nezaplacení. I rodiče jsou spokojeni a váží si vás. Když najdete dobrého klienta, je to stokrát lepší povolání než kdejaké jiné.

A chůva se pak může stát i skoro členem rodiny, nebo ne?

V žádném případě. Když si chůva myslí, že je členem rodiny, tak brzy skončí. To pak začne ostatní hodnotit, dávat rady, svěřovat se se svými starostmi, a to přesně rodina nechce. Ani chůva, ani hospodyně nejsou členem rodiny! Je to placená služba. Chůva musí vědět, kde je její místo. Musí být vždy dva kroky stranou. Některé rodiny ji berou jako neviditelnou osobu, jiné jako kámošku a denně jí děkují. Ale proč? Vždyť ona za to dostává peníze. Rodina by si s ní měla od začátku nastavit pravidla: Budeš dělat tohle a tohle a dostaneš za to tolik a tolik.

Lucie Macháčová ■